

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
НАЦРТА ЗАКОНА
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О РЕПУБЛИЧКИМ АДМИНИСТРАТИВНИМ ТАКСАМА

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 15. и 16. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом, као и рад републичких органа.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

- *Проблеми које Закон треба да реши, односно циљеви који се Законом постижу*

Основни разлог за доношење овог закона састоји се у потреби прописивања републичких административних такса за списе и радње републичких органа, који су били у надлежности државне заједнице Србија и Црна Гора.

То су, пре свега, таксе за списе и радње дипломатских и конзуларних представништава Републике (тзв. конзуларне таксе), као и других органа који су преузели надлежности органа државне заједнице Србија и Црна Гора (нпр. за послове издавања путних исправа, интелектуалне својине, за мере и драгоцене метале,...).

Поред тога, од последњих измена и допуна Закона о републичким административним таксама (које се примењују од 19. јула 2005. године), мере и активности у процесу унутрашњих економских реформи резултирале су великим бројем новодонетих прописа у чијем се спровођењу врше радње, односно доносе списи за које се републичке административне таксе плаћају.

Реч је о списима и радњама у спровођењу Закона о држављанству Републике Србије („Сл. гласник РС», бр. 135/04...90/07), Закона о дувану („Сл. гласник РС», бр. 101/05...90/07), Закона о органској производњи и органским производима („Сл. гласник РС», број 62/06), Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 73/03... и 62/06-др. закон), Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Службени гласник РС”, број 46/06), Закона о рачуноводству и ревизији („Сл. гласник РС”, број 46/06), Закона о телекомуникацијама („Службени гласник РС”, бр. 44/03 и 36/06), Закона о рударству („Сл. гласник РС”, бр. 44/95...34/06), Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05), Закона о научноистраживачкој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05 и 50/06-исправка), Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, број 107/05), Закона о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци („Службени гласник РС”, бр. 107/05), Закона о безбедности и здравља на раду („Сл. гласник РС”, број 101/05), Закона о ветеринарству („Сл. гласник РС”, број 91/05), Закона о лековима и медицинским средствима („Службени гласник РС”, бр. 84/04 и 85/05-др. закон), Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Сл. гласник РС”, број 85/05), Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05), Закона о железници („Службени гласник РС”, број 18/05), Закона о патентима („Службени лист СЦГ”, број 32/04, 35/04-исправка и

115/06), Закона о жиговима („Службени лист СЦГ”, број 61/04 и 7/05-исправка), Закона о правној заштити дизајна („Службени лист СЦГ”, број 61/04), Закона о заштити топографије интегрисаних кола („Службени лист СЦГ”, број 61/04), Закона о ауторском и сродним правима („Службени лист СЦГ”, број 61/04), Закона о ознакама географског порекла („Службени лист СЦГ”, број 20/06), Закона о акредитацији („Службени лист СЦГ”, број 44/05), Закона о метрологији („Сл. лист СЦГ”, број 44/06), Закона о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СЦГ”, бр. 80/94...28/94), Закона о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености производа са прописаним захтевима („Службени лист СЦГ”, број 44/05) и др.

У том смислу, разлог за доношење овог закона је и потреба за усаглашавањем предмета таксене обавезе са списима и радњама који су у надлежности органа за чији се рад републичка административна такса плаћа, било да је реч о новим пословима у оквиру надлежности органа, измени списа и радњи, односно престанку основа за вршење појединих списа и радњи за које је сада прописана такса.

Предлаже се и измена висине таксене обавезе за поједине списе и радње (смањења, односно повећања појединих износа такса) у циљу усаглашавања са сложенешћу и обимом рада органа у вези са њима, а као резултат иницијатива надлежних министарстава и других органа за чији се рад републичка административна такса плаћа. Између осталог, ради се о списима и радњама који су били у надлежности органа државне заједнице Србија и Црна Гора, за које је се плаћала такса у складу са Законом о савезним административним таксама („Сл. лист СРЈ”, бр. 81/94...71/01), чија висина није мењана од децембра 2001. године. Ако се има у виду да се висина републичких административних такси усклађује годишње, предложеним допунама овог закона врши се и усаглашавање висине таксене обавезе за списе и радње који су прешли у надлежност републичких органа са висином таксе за списе и радње одговарајуће сложености за које се и до сада плаћала републичка административна такса.

Како би се обезбедила примена Закона са што мање тумачења, предлажу се прецизирања појединих законских решења, као и правно-техничка усаглашавања појединих одредаба.

- ***Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења Закона***

Имајући у виду да је реч о елементима система и политике јавних прихода који се, сагласно одредби члана 2. став 2. Закона о јавним приходима и јавним расходима („Сл. гласник РС”, бр. 76/91...135/04), уводе само законима којима се уводи одговарајући јавни приход, и измене и допуне тих елемената могу се вршити само законом. То је разлог што нису разматране могућности да се проблеми које овај општи акт треба да реши, реше и без његовог доношења.

- ***Зашто је доношење Закона најбољи начин за решавање проблема***

Доношење закона је најбољи начин за решавање проблема, из разлога што се ради о законској материји, коју је једино и могуће мењати и допуњавати одговарајућим изменама и допунама закона.

Поред тога, уређивањем материје републичких административних такси Законом даје се допринос правној сигурности и уједно обезбеђује транспарентност у вођењу таксене политике. Наиме, закон је општи правни акт који се објављује и који ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој правној ситуацији, чиме се постиже транспарентност у његовој примени.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1. Предлаже се да се републичке административне таксе плаћају за списе и радње републичких органа тј. и органа у Републици Србији и дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије у иностранству. На тај начин се предметом таксене обавезе обухватају и списи и радње који су били у надлежности државне заједнице Србија и Црна Гора.

Ради једноставније примене, предлаже се да се таксе за списе и радње органа у Републици Србији уреде у Одељку А, а таксе за списе и радње дипломатско-конзуларних представништава Републике – у Одељку Б. Тарифе републичких административних такси, која је саставни део Закона.

Уз чл. 2. и 3. За захтеве и поднеске које таксени обвезници подносе код ДКП, уместо уплате таксе преко рачуна инокоресподентне банке, предлаже се да се таксе уплаћују на девизни рачун ДКП, што за обвезника значи и временску и материјалну уштеду (с обзиром на време потребно за одлазак до инокоресподентне банке ради уплате таксе и за повратак у ДКП ради пружања доказа о извршеној уплати, као и на висину провизија банака у неким земљама код уплата преко рачуна инокоресподентне банке).

Уједно се предлаже да се одлука којом Влада утврђује и објављује врсте девиза у којима се такса плаћа и висину званичног средњег курса динара који служи за прерачунавање прописаних динарских износа такси у девизе (по захтевима поднетим ДКП за списе и радње из надлежности органа у Републици), примењује од првог дана наредног месеца од дана објављивања у «Службеном гласнику Републике Србије», како би се постигла већа транспарентност и доследност у њеној примени.

Уз члан 4. У циљу омогућавања бржег спровођења царинских поступака, предлаже се да таксена обавеза за одређене списе и радње у том поступку настаје у моменту плаћања царинског дуга, односно у моменту прихватања царинске исправе.

Уз члан 5. Врши се правно-техничко усаглашавање одредбе члана 8. Закона о републичким административним таксама са одредбом члана 19. тачка 1) тог закона.

Уз чл 6, 8, 11, 16. и 18. Предлаже се брисање законских одредаба којима је уређено плаћање републичких административних такси у таксеним маркама.

Наиме, обзиром да таксене марке за плаћање републичких административних такси у Републици Србији нису штампане, практично и не постоји могућност да се у овом моменту у том облику изврши плаћање таксе, нити захтеви обвезника за таквим начином плаћања постоје. Евентуално плаћање таксе таксеним маркама имало би за последицу трошкове њиховог штампања, евидентирања, издавања, плаћања провизије продавцу.... што би реално умањило приходе који се наплатом такси остварују. Из тих разлога, као и због усавршавања начина плаћања обавеза (нпр.

електронским путем), предлаже се да се плаћање такси врши уплатом на прописани рачун (у Републици – уплатом у динарима на прописани уплатни рачун јавних прихода, а у иностранству – уплатом у девизама на девизни рачун ДКП са кога би се наплаћена средства у прописаним роковима преносила на уплатни рачун јавних прихода).

Уз чл. 7, 9, 10. и 12. Код таксе чија је висина прописана у проценту, прецизира се начин заокруживања обрачунатог износа за сврху наплате таксе, зависно од тога да ли се такса уплаћује у динарима или девизама.

Такође, прецизира се начин пружања доказа органу да је такса плаћена, односно поступак органа ако такса није плаћена у прописаном износу.

У циљу ефикаснијег поступка повраћаја конзуларне таксе обвезницима, када су за то испуњени законски услови, предлаже се да основ за повраћај буде решење шефа ДКП, а да се повраћај врши на терет девизног рачуна ДКП (на који се средства и уплаћују).

Уз чл. 13, 14. и 15. У одредбама којима се уређује ослобођење од плаћања таксе, врши се правно-техничко усаглашавање са називом државе и прецизирају поједина законска решења у складу са прописима који су донети након последњих измена и допуна Закона о републичким административним таксама тако што се списи и радње за које се такса не плаћа везују за права уређена тим прописима (нпр. прецизира се таксено ослобођење за списе и радње у вези са друштвеном бригом о деци, тако што се везује за остваривање права у складу са прописима којима се уређује финансијска подршка породици са децом, прецизира се таксено ослобођење за списе и радње у вези са социјалним осигурањем тако што се везује за остваривање права из обавезног социјалног осигурања...).

Уједно се прецизира да се такса не плаћа ни у случајевима који се односе на конкретни спис или радњу посебно уређеним уз одговарајући тарифни број.

Предлаже се и проширење таксених ослобођења у односу на списе и радње у поступку за састављање и исправљање бирачких спискова, односно спискова за кандидовање, као и за одређене списе и радње код ДКП, имајући у виду специфичност њихове надлежности (као органа Републике у иностранству) у односу на надлежности органа у Републици (нпр. за списе и радње за заштиту права држављана Републике Србије у иностранству, за визе на стране дипломатске пасоше и др.).

Уједно се прецизира да се права страних држављана на таксено ослобођење, под условом узajамности, везују за истородне списе и радње у држави чији је страно лице држављанин. То значи да страни држављанин за одређени спис не плаћа таксу у Републици Србији ако у држави чији је држављанин за тај спис не плаћа таксу држављанин Републике Србије.

Уз члан 17. Прецизира се да се годишње усклађују динарски износи такси из Одељка А. Тарифе, при чему основицу за свако наредно усклађивање чине последњи објављени усклађени динарски износи.

Предлаже се да се износи конзуларних такси не усклађују, с обзиром да су предложени у девизама.

Врши се и правно-техничко усаглашавање са називом државе, односно министарства надлежног за послове финансија.

Уз члан 19. Предлаже се прецизирање одредбе којом су уређене прекршајне казне због непоступања по одредбама Закона. Наиме, прецизира се орган у коме је одговорно лице прекршајно одговорно, као и одговорност тог лица у односу на

наплату прописане висине таксе, а не таксе прописане Тарифом, с обзиром да се висина таксе из Тарифе Одељак А. усклађује годишње.

Предлаже се и брисање казнене одредбе која се односи на таксене марке, обзиром на предложено брисање одредаба које уређују плаћање таксе у таксеним маркама.

Уз чл. 20. до 99. Предлаже се проширење предмета таксене обавезе уређивањем таксе за појединачне списе и радње које врше органи у Републици, а који су били су у надлежности државне заједнице Србија и Црна Гора, као и за списе и радње који се врше по основу прописа донетих, односно измењених и допуњених, након последњих измена и допуна Закона о републичким административним таксама.

Реч је о списима и радњама у спровођењу Закона о држављанству Републике Србије („Сл. гласник РС», бр. 135/04...90/07), Закона о дувану („Сл. гласник РС», бр. 101/05...90/07), Закона о органској производњи и органским производима („Сл. гласник РС», број 62/06), Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 73/03... и 62/06-др. закон), Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Службени гласник РС”, број 46/06), Закона о рачуноводству и ревизији („Сл. гласник РС”, број 46/06), Закона о телекомуникацијама („Службени гласник РС”, бр. 44/03 и 36/06), Закона о рударству („Сл. гласник РС”, бр. 44/95...34/06), Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05), Закона о научноистраживачкој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05 и 50/06-исправка), Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, број 107/05), Закона о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци („Службени гласник РС”, бр. 107/05), Закона о безбедности и здравља на раду („Сл. гласник РС”, број 101/05), Закона о ветеринарству („Сл. гласник РС”, број 91/05), Закона о лековима и медицинским средствима („Службени гласник РС”, бр. 84/04 и 85/05-др. закон), Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Сл. гласник РС”, број 85/05), Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05), Закона о железници („Службени гласник РС”, број 18/05), Закона о патентима („Службени лист СЦГ”, број 32/04, 35/04-исправка и 115/06), Закона о жиговима („Службени лист СЦГ”, број 61/04 и 7/05-исправка), Закона о правној заштити дизајна („Службени лист СЦГ”, број 61/04), Закона о заштити топографије интегрисаних кола („Службени лист СЦГ”, број 61/04), Закона о ауторском и сродним правима („Службени лист СЦГ”, број 61/04), Закона о ознакама географског порекла („Службени лист СЦГ”, број 20/06), Закона о акредитацији („Службени лист СЦГ”, број 44/05), Закона о метрологији („Сл. лист СЦГ”, број 44/06), Закона о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СЦГ”, бр. 80/94...28/94), Закона о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености производа са прописаним захтевима („Службени лист СЦГ”, број 44/05) и др.

Предлаже се сужавање предмета таксене обавезе укидањем таксе за списе и радње за чије вршење је (сагласно новодонетим прописима, односно изменама и допунама прописа) правни основ престао.

Предлаже се и измена износа таксене обавезе за поједине списе и радње (смањење, односно повећање) у циљу усаглашавања са поступком и сложеносту рада органа у њиховом вршењу. Пре свега, усаглашавање се врши у односу на списе и радње који су били у надлежности државне заједнице, за које се плаћала административна такса у складу са законом којим су уређене савезне административне таксе, који закон није мењан од 2001. године. Имајући у виду да се динарски износи републичких административних такси усклађују годишње, предложено је усаглашавање висине таксене обавезе за списе и радње који су прешли у надлежност републичких органа са

висином таксе за списе и радње одговарајуће сложености за које се и до сада плаћала републичка административна такса.

Таксено растерећење обвезника укидањем таксе, односно смањењем износа таксене обавезе предлаже се за списе и радње за које је оцењено да сложеност послова у њиховом обављању то оправдава, као и у циљу стимулисања одређених активности (нпр. укида се такса за књиге и штампани материјал који се увози уз ослобађање од плаћања царине по основу Прилога А Споразума о увозу предмета просветног, научног и културног карактера; смањује се висина таксе за захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја који се подноси у примени Закона о процени утицаја на животну средину; смањује се висина таксе за дозволу за извоз и транзит опасног отпада чиме се стимулише извоз опасног отпада; смањује се висина таксе за фитисертификат и фитосертификат реекспорт који прате пошиљке биља које се извозе и реекпортују, чиме се стимулише извоз биља...).

Уз члан 100. Предлаже се да се у Одељку Б. Тарифе уреде конзуларне таксе, које се плаћају за списе и радње дипломатско конзуларних представништва Републике. Реч је о списима и радњама за које се плаћала такса сходно закону којим су уређене савезне административне таксе.

При уређивању конзуларних такси имала се у виду Иницијатива Министарства спољних послова за уређивање конзуларних такси. У односу на садашњу висину таксе, знатније смањење таксене обавезе предложено је за списе и радње у вези са престанком држављанства Републике Србије, обзиром да се за решење о престанку држављанства, поред таксе из Одељка А. Тарифе више неће плаћати и такса из Одељка Б. Тарифе (за списе и радње у вези са престанком држављанства по захтеву поднетом код ДКП сада се плаћа 1.018 ЕУР увећано за 18.280 динара прерачунато у девизе, а према предложеном решењу 268 ЕУР увећано за 18.280 динара прерачунато у девизе).

Уз члан 101. Предлаже се да се за таксене обавезе које су настале а нису плаћене до дана ступања на снагу овог закона такса плаћа у складу са прописима који су били на снази у време настанка таксене обавезе - ако је то повољније за обвезника.

Уз члан 102. С обзиром да се динарски износи такси усклађују годишње, са стопом раста трошкова живота, предлаже се да се динарски износи такси из овог закона ускладе са стопом раста трошкова живота од првог дана наредног месеца од ступања на снагу овог закона до 30. априла 2008. године, као дана са којим ће се у 2008. години вршити годишње усклађивање такси из Тарифе. На тај начин обезбеђује се усклађивање и динарских износа такса прописаних овим законом и динарских износа такси које су већ прописане Тарифом на исти дан, по истом критеријуму.

Уз члан 103. Предлаже се да се прописи на основу овлашћења из овог закона донесу се у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона а да се, до почетка њихове примене, примењују прописи донети до дана ступања на снагу овог закона који са његовим одредбама нису у супротности.

Уз члан 104. Предлаже се да ступањем на снагу овог закона престане да важи Закон о савезним административним таксама, с обзиром да се овим законом уређују републичке административне таксе за списе и радње републичких органа.

Уз члан 105. Предлаже се да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.